

Türkçe Öğretmeni Adaylarının Yazdıkları Metinlerde Metinlerarası İlişkiler

Dr. Öğr. Üyesi Serpil ÖZDEMİR

Bartın Üniversitesi, Türkiye

serpilozdemir34@gmail.com

Özet: Metinlerarasılık bir metnin başka metinlerle açık ya da gizli ilişkiler bulundurmasıdır. Bu ilişkilerden mesajı etkili bir şekilde vermek amacıyla yararlanılır. Metin oluştururken metnin dili, anlatımı ve düşüncesi ile dış metinlerin ustaca örtüştürülmesi yazınsallığın bir ölçütü olarak kabul edilmektedir. Bu türden metinleri üretmek dil ve edebiyat estetiği bakımından gelişmiş olmayı gerektirmektedir. Türkçe öğretmeni adaylarının diğer dil becerilerinde olduğu gibi yazma becerisinde de gelişmiş olması beklenir. Metinlerarası yazma çalışmaları öğretmen adaylarının yazma becerilerini geliştirmek için kullanılabilir yöntemlerden biridir. Bu araştırmanın amacı Türkçe öğretmeni adaylarının yazdıkları metinlerde metinlerarası ilişkileri incelemektir. Araştırma nitel araştırma desenlerinden olgubilim yönteminde yürütülmüştür. Araştırmanın çalışma grubunu Batı Karadeniz’de bir eğitim fakültesinde Türkçe eğitimi bölümünde öğrenim gören ve metin üretme teknikleri dersini alan 23 Türkçe öğretmeni adayı oluşturmaktadır. Öğretmen adaylarına metinlerarası ilişkiler konusunda bilgilendirme yapıldıktan sonra yetizleme yoluyla bir metin oluşturmaları istenmiştir. Öğretmen adaylarının yazdıkları metinler araştırmanın veri kaynağını oluşturmuştur. Veri toplama yöntemi doküman incelemesidir. İncelemede şu sorulara yanıt aranmıştır: “Türkçe öğretmeni adayları yazdıkları metinlerde hangi metinlerarası ilişki biçimlerini kullanmaktadırlar?”, “Dış metinlerin kaynakları nelerdir?”, “Yazılan metnin dili, anlatımı ve düşüncesi ile dış metinlerin örtüşmesi ne düzeydedir?”. Yapılan analizler sonucunda öğretmen adaylarının metinlerarası ilişki biçimlerinden alıntı (f=31), gönderge (f=2), gizli alıntı (f=6) ve anıştırma (f=8)’dan yararlandıkları belirlenmiştir. Dış metinlerin kaynakları arasında deyim/ özdeyiş/aforizma (f=15), roman (f=8), film/dizi/türkü (f=6) ve Türkçe Sözlük (f=6) öne çıkmaktadır. Yazılan metnin dili, anlatımı ve düşüncesi ile dış metinlerin örtüştürülmesi bakımından 12 öğretmen adayı yeterli düzeyde bulunmuştur. Öğretmen adaylarının yeterliğini artırmak için metinlerarası yazma çalışmalarına daha fazla yer verilmesi önerilmektedir.

Anahtar Sözcükler: Türkçe öğretmeni adayları, Metinlerarası İlişkiler, Doküman analizi.

Intertextual Relations in Texts Written by Turkish Teacher Candidates

Abstract: Intertextuality is that one text has open or hidden relations with other texts. These relationships are used to effectively convey the message. The overlap between written text and external texts in terms of language, thought and expression is considered to be a measure of literacy. In order to produce such texts, an advanced language and literature aesthetics is required. Turkish teacher candidates are expected to improve their writing skills as well as other language skills. Intertextual writing is one of the methods that can be used to improve the writing skills of teacher candidates. The aim of this study is to investigate the intertextual relations of the texts written by Turkish teacher candidates. The research was carried out in the phenomenology method from qualitative research design. The study consists of 23 Turkish teacher candidates who are studying Turkish Language Education in a faculty of education in the Western Black Sea region and who take the text production techniques course. Teacher candidates were first informed about intertextual relations, then they were asked to write a text. The texts written by teacher candidates are the data source of the research. Data collection method is document review. The following questions were answered in the review: “Which types of intertextual relations are there in the texts written by Turkish teacher candidates?”, “What are the sources of external texts? “What is the overlap between written text and external texts?”. As a result of the analyzes, it was determined that the teacher candidates benefited from the quotation (f=31), referent (f=2), covert quotation (f=6) and mnemonic (f=8). Among the sources of external texts, idioms/maxims/aphorisms (f=15), novels (f=8), films/series /folk songs (f=6) and Turkish Dictionary (f=6) stand out. 12 teacher candidates were found to be adequate in terms of overlapping of texts. In order to increase the competence of prospective teachers, it is recommended that more intertextual writing should be included.

Keywords: Turkish teacher candidates, Intertextual relations, Document analysis.

1. Giriş

TDK Güncel Türkçe Sözlük'te metin "Bir yazıyı biçim, anlatım ve noktalama özellikleriyle oluşturan kelimelerin bütünü" olarak tanımlanmaktadır. Metinler bir iletişim gerçekleştirmek üzere kullanıldığından sözlü veya yazılı halde olabilirler. Bu özellikleri de göz önünde bulundurulduğunda "Metin, belirli bir bildirişim bağlamında bir ya da birden çok kişi tarafından sözlü ya da yazılı olarak üretilen bir dil dizgesi bütünüdür." (Günay, 2007). Metin sözcüğü Latince "textus" sözcüğünden türeyen ve kumaş anlamına gelen (Onursal, 2003, 121) bir sözcüktür. Tıpkı kumaşın ilmek ilmek dokunduğu gibi metnin de sözcükten cümleye, cümleden paragrafa ve paragraflar arası anlam bütünlüğüne varana kadar dil bilgisel ve anlamsal bir uyum içinde olması gerekir. Metni bütün halde uyumlu kılan özellikleri bağlaşıklık ve bağdaşık olmasıdır. Bağlaşıklık metnin dil bilgisi kurallarına uygun olması, bağdaşıklik anlamca mantıklı bir bütün oluşturmasıdır. Metnin en küçük birimi cümledir. Cümlelerin metin olabilmesi için "yineleme, ilerleme, çelişkisizlik ve bağıntılılık" kurallarına uyması gerekir: Bazı bilgilerin ve öğelerin yinelenmesi, bu öğeler yinelenirken, bir yandan da konunun bir sonuca doğru ilerlemesi ve gelişmesi, bunun için de yeni öğelerin ve yeni bilgilerin metne katılması gerekmektedir. Aynı zamanda, birbiriyle çelişen fikirlerin bir arada bulunmaması ve metne konu olan nesne ve varlıkların dış dünya gerçekleriyle belli bir bağlantı içinde olması bir metni tümceler yığını olmaktan kurtarır (Onursal 2003, 128).

Metinlerarasılık bir metnin başka metinlerle açık ya da gizli ilişkiler bulundurmasıdır. Metinlerarasılık kavramını ilk kez ortaya atan Fransız edebiyat kuramcısı Kristeva'ya göre, "Her metin bir alıntılar mozaigi gibi oluşur, her metin kendi içinde bir başka metnin eritilmesi ve dönüşümüdür." (akt. Aktulum, 2007, 40-41).

Metinlerarasılık, sadece edebiyat içi ilişkilerle sınırlı değildir, edebiyatla sanatın her dalı ve popüler kültürün bütün ürünleri arasında da metinlerarası ilişkiler görülebilir (Gökalp Alpaslan, 2006, 128-129).

Aktulum (2007) metinlerarası ilişkileri ortak birliktelik ve türev ilişkileri çerçevesinde sınıflandırır. Bu sınıflandırmaya göre metinlerarası ilişkiler şöyle ele alınmaktadır:

1. Ortak Birliktelik İlişkileri

a) Açık Metinlerarası Biçimler:

–Alıntı

–Gönderge

b) Kapalı metinlerarası biçimler:

–Gizli alıntı

–Anıştırma

2. Türev ilişkileri

–Yansılama (parodi)

–Alaycı dönüştürüm

–Öykünme (pastiş) (Aktulum, 2007, 93-142)

Alıntı bir metnin farklı bir metin içinde açıkça ve sözcüğü sözcüğüne yinelenmesidir. Alıntıda kaynak gösterme, tırnak içinde yazma gereği vardır. Gönderge bir metinden alıntı yapılmadan eserin adını, yazarın adını ya da eser kahramanının adını kullanmaktır. Gizli alıntı/aşırmaya bir alıntının ayrıçlarla ya da italik yazıyla gösterilmeden ve yapıt ya da yazar adı belirtilmeden yapılmasıdır. Anıştırma bir metne, düşünceye doğrudan belirtmeden sezdirme yoluyla gönderme yapılmasıdır. Anıştırmayı görebilmek için ima edilen metin hakkında okurun bilgisi olması gerekir. Alaycı dönüştürüm bir yapıtın konusuna bağlı kalarak üslubunu değiştirir. Konusu değişmeden kalan bir yapıtın, sıradan bir üslupla yeniden yazılmasıdır. Yansılama (parodi) bir yapıtın üslubuna bağlı kalarak konusunu değiştirir, asıl eser, gerçek ve güncel olaylarla iç içe uyarlanır. Öykünme (pastiş)'de ise yine üslup taklit edilir, ancak yergisel bir işlevi yoktur. Divan edebiyatındaki nazireler gibidir (Aktulum, 2007, 2011).

Metinlerarasılık, yazınsal metinlerin okur tarafından algılanması sürecinde yazarla ortak bir kültür birikimine sahip olmayı, önceden okunanları yeni okunan metni anlamak için kullanmayı gerektirmektedir. Bu nedenle metinlerarasılık çalışmaları genellikle yazarların oluşturdukları metinlerde (Baykal, 2014; Kurt, 2012; Şeref, 2013; Uzunkaya, 2011; Yılmaz, 2013) ve ders kitaplarında (Çeçen ve Doğan, 2014; Karatay, 2010; Kitiş, 2017) metinlerarasılığı belirlemeye yönelmiştir. Öğrencilerin yazma becerileri ile metinlerarasılığı ilişkilendiren az sayıda çalışma görülmektedir. Güler (2018) tarafından yapılan araştırmada 8. sınıf öğrencilerinin yaratıcı metinlerinde metinlerarası ilişkiler incelenmiştir. Öğrencilerin metinlerinde bu ilişkinin yeterli düzeyde kurulmadığı belirlenmiştir. Göçer (2012), Türkçe öğretmen adaylarının yazdıkları metinleri metinlerarasılık açısından incelemiştir. Bu araştırma sonucunda, öğretmen adaylarının aşırma hariç tüm metinlerarası ilişki biçimlerini kullandıkları, en fazla başvurulan metinlerarası ilişki biçiminin alıntı (%25.00), en az başvurulanın ise yeniden yazma (%12.50) olduğu, dış metin kaynağı olarak en fazla şiirlerden yararlandığı, yazıların genel olarak metinlerarasılık ölçütünü karşıladığı belirlenmiştir.

Türkçe öğretmeni adaylarının diğer dil becerilerinde olduğu gibi yazma becerisinde de gelişmiş olması beklenir. Metinlerarası yazma çalışmaları öğretmen adaylarının yazma becerilerini geliştirmek için kullanılabilir yöntemlerden biridir. Bundan başka Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda okuma kazanımları arasında yer alan "Metinler arasında karşılaştırma yapar." kazanımı;

"T.5.3.27. Metinleri biçim ve tür gibi açılardan karşılaştırmaları sağlar.

T.6.3.25. Metinlerin tema, konu, olay örgüsü ve karakterler açısından karşılaştırılması sağlar.

T.7.3.25. Bakış açısı ve mesajlar karşılaştırılır.

T.8.3.23. Aynı metnin çeviri, farklı baskı vb. özellikleri itibarıyla karşılaştırılması sağlar." (MEB, 2018) şeklinde sınıf düzeylerine göre ele alınmaktadır. Program'da yazma stratejileri arasında yer alan "metin tamamlama, bir metni kendi kelimeleri ile yeniden oluşturma, bir metinden hareketle yazma" gibi stratejiler metinlerarası yazma ile ilişkilidir.

Program'da ortaya konan metinlerarası okuma ve yazma kazanımlarının gerçekleşebilmesi öğretmen adaylarının konu ile ilgili bilgi ve becerilerinin geliştirilmesi gereğini ortaya çıkarmaktadır. Bu araştırmanın amacı Türkçe öğretmeni adaylarının yazdıkları metinlerde metinlerarası ilişkileri incelemektir.

Araştırmanın problem cümlesi "Türkçe öğretmeni adaylarının yazdıkları metinlerde metinlerarası ilişkilerin görünümü nasıldır?" şeklinde belirlenmiştir.

Konu şu alt problemlerle ele alınmıştır:

1. Türkçe öğretmeni adayları yazdıkları metinlerde hangi metinlerarası ilişki biçimlerini kullanmaktadırlar?

2. Yazılan metnin dili, anlatımı ve düşüncesi ile dış metinlerin örtüşmesi ne düzeydedir?"

3. Dış metinlerin kaynakları nelerdir?

2. Yöntem

Araştırma nitel araştırma desenlerinden olgubilim yönteminde yürütülmüştür. Araştırmanın çalışma grubunu Batı Karadeniz'de bir eğitim fakültesinde Türkçe eğitimi bölümünde öğrenim gören ve metin üretme teknikleri dersini alan 23 Türkçe öğretmeni adayı oluşturmaktadır. Bu ders araştırmacı tarafından verildiği için çalışma grubu kolay ulaşılabilir örneklem özelliği taşımaktadır.

Araştırma verileri 2018-2019 eğitim öğretim yılı bahar döneminde toplanmıştır. Öğretmen adaylarına metinlerarası ilişkiler konusunda bilgilendirme yapıldıktan sonra yetizleme yoluyla bir metin oluşturmaları istenmiştir. Gülse Birsal'ın «Maslow Piramidinin Moral Bozmasına İzin Vermeyin!» adlı yazısı okunup beyin fırtınası yöntemiyle metnin öne çıkan kavramları belirlenmiştir. Bu kavramlardan biri öğrenci oyları ile yazma çalışmasının teması olarak belirlenmiştir. Öğretmen adayları «önyargı» temasını seçmişlerdir. Öğretmen adaylarının yazdıkları toplam 23 metin araştırmanın veri kaynağını oluşturmuştur. Veriler doküman analizi ile incelenmiştir. Öğretmen adaylarının yazdıkları metinlerin metinlerarası yeterlik düzeyini belirlemede kullanılan ölçütler şunlardır:

Yeterli: Dış metin, anlatım ile doğal olarak bütünleşmiş ve düşüncüyü desteklemektedir.

Kısmen Yeterli: Dış metin, anlatım ile tam olarak bütünleşmemiş veya ana düşünceyi tam olarak desteklemiyor.

Yetersiz: Dış metin anlatım ile bütünleşmemiş ve ana düşünceyi desteklemiyor.

Bu çalışma metinlerarası ilişkilerden ortak birliktelik ilişkileri ile sınırlıdır. Alıntı, gönderge, gizli alıntı ve anıştırma” biçimindeki metinlerarası ilişkiler betimlenmiştir.

Araştırmanın güvenilirliğini sağlamak üzere veri seti ikinci bir alan uzmanı tarafından değerlendirilmiştir. İki uzman arasında görüş birliği sağlanmıştır.

3. Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın birinci alt problemi Türkçe öğretmeni adaylarının yazdıkları metinlerde hangi metinlerarası ilişki biçimlerini kullandıklarını belirlemeye yöneliktir. Veri setinde yapılan inceleme sonuçları Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1

Türkçe Öğretmeni Adaylarının Yazdıkları Metinlerde Metinlerarası İlişki Biçimleri

	Metinlerarası İlişki Biçimi	f
Açık Metinlerarası İlişkiler	Alıntı	31
	Gönderge	2
Kapalı Metinlerarası İlişkiler	Gizli alıntı/aşırma	6
	Anıştırma	8

İncelenen 23 metinde toplam 47 metinlerarası ilişki belirlenmiştir. Türkçe öğretmeni adaylarının yazdıkları metinlerde metinlerarası ilişki biçimleri incelendiğinde en çok açık metinlerarası ilişkilerin tercih edildiği görülmektedir (f=33). Açık metinlerarası ilişki biçimlerinden alıntının (f=31) en çok tercih edilen ilişkilendirme olduğu, göndergenin (f=2) ise en az tercih edilen ilişki biçimi olduğu görülmektedir. Kapalı metinlerarası ilişkilerden anıştırma 8 kez, gizli alıntı/aşırma 6 kez kullanılmıştır.

Araştırmanın ikinci alt problemi yazılan metinlerin dili, anlatımı ve düşüncesi ile dış metinlerin örtüşmesinin ne düzeyde olduğunu belirlemeye yöneliktir. Konuyla ilgili bulgular Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2

Yazılan Metnin Dili, Anlatımı ve Düşüncesi ile Dış Metinlerin Örtüşme Düzeyi

Metinlerin Örtüşme yeterliği	f
Metinlerarasılık yok	1
Yetersiz	2
Kısmen Yeterli	8
Yeterli	12
TOPLAM	23

Tablo 2’de görüldüğü gibi yazılan metnin dili, anlatımı ve düşüncesi ile dış metinlerin örtüşmesi bakımından 12 öğretmen adayı yeterli düzeyde bulunmuştur, 8’i kısmen yeterli düzeydedir, 2’si yetersiz düzeydedir. 1 öğretmen adayının yazdığı metinde metinlerarasılık yoktur.

Araştırmanın son alt problemi öğretmen adaylarının yazılarında yararlandıkları dış metinlerin kaynaklarının neler olduğunu belirlemeye yöneliktir. Yapılan inceleme sonuçları Tablo 3’te sunulmuştur.

Tablo3

Dış Metinlerin Kaynakları

Dış Metinlerin Kaynakları	f
Deyim/özdeyiş/aforizma	16
Roman/fabl/fıkra	11
Film /dizi / türkü	6
Türkçe Sözlük	6
Kur'an-ı Kerim	2
Diğer (BBC News Haberi, anonim söz	2

Dış metinlerin kaynakları açısından yazılar incelendiğinde deyim, özdeyiş ve aforizmalardan 16 kez; roman, fabl, fıkra gibi yazılı ve sözlü yazınsal metinlerden 11 kez; film, dizi, türkü gibi işitsel/görsel metinlerden 6 kez, Türkçe Sözlük'ten 6 kez, Kur'an-ı Kerim'den 2 kez yararlanıldığı görülmüştür.

4. Sonuç, Tartışma ve Öneriler

İncelenen 23 metinde toplam 47 metinlerarası ilişki belirlenmiştir. Bunlardan 33'ü açık metinlerarası ilişkiler içermektedir, 14'ü kapalı metinlerarası ilişkiler içermektedir. Açık metinlerarası ilişkilerden alıntı (f=31) en fazla kullanılan ilişkilendirme biçimidir, gönderge sadece 2 kez kullanılmıştır. Göçer (2012) tarafından yapılan araştırmada da alıntının öğretmen adayları tarafından en çok kullanılan metinlerarası ilişki biçimi olduğu belirlenmiştir. Kapalı metinlerarası ilişkilerden anırtırma 8 kez, gizli alıntı/aşırma 6 kez kullanılmıştır. Bu ilişkilerden özellikle gönderge ve anırtırma okuyucunun yazarla ortak bir kültüre sahip olması durumunda anlatıma zenginlik ve estetik katma özelliği taşımaktadır. Bu iki ilişki biçimi toplam 10 kez kullanılmıştır, yapılan ilişkilendirmelerin yaklaşık beşte biri bu estetiği yakalayabilmiştir. Gizli alıntıda başkalarına ait düşünceleri, cümleleri kendilerine aitmiş gibi atıf yapmadan kullanma söz konusu olduğu için bu tarz metinlerarasılık etik değildir.

Araştırmaya katılan 23 öğretmen adayından 22'sinin metinlerarası ilişkilere yer vermeye çalıştıkları görülmüştür. Yazılan metnin dili, anlatımı ve düşüncesi ile dış metinlerin örtüştürülmesi bakımından yeterli incelendiğinde 12 metnin yeterli (%52,2), 8 metnin kısmen yeterli (%34,7), 2 metnin yetersiz olduğu (%8,7), bir metinde metinlerarasılığa yer verilmediği (%4,4) görülmüştür. Araştırmaya katılanların yarısının metinlerarası yazma bakımından yeterli olması öğretmen adaylarının bu konuda geliştirilmesi gerektiğini göstermektedir.

Dış metinlerin kaynakları açısından yazılar incelendiğinde deyim, özdeyiş ve aforizmalardan 16 kez; roman, fabl, fıkra gibi yazılı ve sözlü yazınsal metinlerden 11 kez; film, dizi, türkü gibi işitsel/görsel metinlerden 6 kez, Türkçe Sözlük'ten 6 kez, Kur'an-ı Kerim'den 2 kez yararlanıldığı görülmüştür. Metinlerarası yazma yazarın okuma kültürü bakımından zengin bir birikime sahip olmasını gerektirmektedir. Belirlenen 47 metinlerarası ilişkiden toplam 15'i okuma kültürü ile doğrudan ilişkilidir. Türkçe Sözlük'ten yararlanma okuma ile ilişkili olmakla birlikte okuma birikimi ile ilişkili değildir, sadece başvuru kaynağından yararlanma ile ilişkilidir. Öğretmen adaylarının yararlandıkları deyim, özdeyiş ve aforizmalar internetten konu ile ilişkili olarak yapılabilecek basit bir taramayla bulunabilmektedir. Film, dizi, türkü, BBC News haberi, anonim söz işitmeye dayalı bir birikim ile ilişkilidir. Bu sonuçlar öğretmen adaylarının okuma kültürü konusunda oldukça sınırlı bir birikime sahip olduklarını göstermektedir.

Öğretmen adaylarının düşüncelerini daha etkili iletebilmelerinin bir yolu olarak metinlerarasılıktan yararlanmaları beklenir. Öğretmen adaylarının gelecekteki öğrencilerinin yazma becerilerini geliştirmede metinlerarasılıktan yararlanabilmeleri kendilerinin bu konuda iyi yetişmiş olmalarına bağlıdır. Metinlerarasılık, yazılan metnin dili, anlatımı ve düşüncesi ile dış metinlerin ustaca örtüştürülmesini gerektirmektedir. Becerileri geliştirmek o beceri üzerinde ısrarlı çalışmalar yapmakla mümkündür. Öğretmen adaylarının metinlerarası yazma becerilerinin gelişmesi bu türden çalışmalara yer verilmesini gerektirmektedir. Öğretmen adaylarının metinlerarası yazma becerisi kazanmaları için metinlerarasılık kuramsal olarak tanıtıldıktan sonra okuma metinlerinde metinlerarası ilişkileri belirleme çalışmaları yapmak iyi bir başlangıç olabilir. Böylece metinlerde metinlerarası ilişkilerin nasıl kullanıldığı, dış metinlerin yazılan metne nasıl katkıları sunduğu, alıntı

veya göndermelerin anlatımla nasıl bütünleştiği, yazarın okuma kültürünün metni nasıl zenginleştirdiği görülebilir. Okuma çalışmalarının ardından tekrar eden yazma çalışmalarıyla dış metinlerdeki düşünceleri kendi metinleri ile ustaca örtüştürerek kullanabilmeleri sağlanabilir. Ustalaşma sürecinde öğretmen adaylarına dönüt verilmesi, öğretmen adaylarının geliştirilmesi gereken yönlerini görebilmesi açısından önemlidir. Bu araştırma sadece kuramsal bilgilerin örneklerle sunulmasından sonra yapılan ilk çalışmaların değerlendirilmesi ile sınırlıdır. Kuramsal bilgi aktarımı, okuma metinlerinin incelenmesi, yazma çalışmalarının dönütler yoluyla geliştirilmesi şeklinde yürütülecek bir araştırma öğretmen adaylarının metinlerarası yazma becerilerinin gelişimini görmeyi sağlayacaktır.

KAYNAKLAR

- Aktulum, K. (2007). *Metinlerarası İlişkiler*. İstanbul: Öteki, 2007.
- Aktulum, K. (2011). *Metinlerarasılık / Göstergelerarasılık*. Ankara: Kanguru Yayınları.
- Baykal, N. (2014). *Behçet Necatigil Şiirlerinde Halk Anlatısı Motiflerinin Metinlerarasılık Bağlamında Dönüştürülmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Bilkent Üniversitesi, Ankara.
- Birsel, G. (2018). Maslow Piramidinin Moral Bozmasına İzin Vermeyin! *Hürriyet Gazetesi*, 4 Nisan 2018. <http://www.hurriyet.com.tr/yazarlar/gulse-birsel/maslow-piramidinin-moral-bozmasına-izini-vermeyin-40793734>
- Çeçen, M. A. ve Doğan, B. (2014). Türkçe Ders Kitaplarında (6-8. Sınıflar) Yer Alan Okuma Kültürü Teması Metinlerinin Metinler Arasılık Bakımından İncelenmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 2(3), 122-134.
- Göçer, A. (2012). Türkçe Öğretmen Adaylarının Yetizleme Çalışmalarıyla Oluşturdukları Metinlerin Metinlerarasılık: Dilsel Metinlerin Kullanımı Açısından İncelenmesi. *International Online Journal of Educational Sciences*, 4(1), 184-195.
- Gökalp Alpaslan, G. (2006). Metinlerarası İlişkiler Bağlamında Cumhuriyet Dönemi Türk Şiirine Genel Bir Bakış. 1. *Türkiyat Araştırmaları Sempozyumu Bildirileri*. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırma Enstitüsü Yayınları.
- Güler, V. (2018). *Ortaokul 8. Sınıf Öğrencilerinin Yaratıcı Metinlerinde Metinlerarasılık*. Yüksek Lisans Tezi. Fırat Üniversitesi, Elazığ.
- Günay, V. D. (2007). *Metin Bilgisi*. (3. Basım). İstanbul: Multilingual Yayınları.
- Karatay, H. (2010). Türkçe dersi öğretim araçlarında yapılandırmacılık: metinlerarasılık. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(14), 155-178.
- Kitiş, E. (2017). Türkçe Ders Kitaplarında Metinlerarası Okumaya Yönelik Bir İnceleme. *İdil*, 6 (39), 2999-3009.
- Kurt, V. (2012). Murathan Mungan'ın "Zamanımızın Bir Külkedisi" Adlı Öyküsünün Metinlerarası İlişkiler Bağlamında Okunması. *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 7(2), 761-768.
- MEB. (2018). *Türkçe Dersi Öğretim Programı (İlkokul ve Ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar)*. Ankara: MEB Yayınları.
- Onursal, İ. (2003). Türkçe Metinlerde Bağdaşıklık ve Tutarlılık. *Günümüz Dilbilim Çalışmaları* içinde. (Ed. A. Kıran, E. Korkut & S. Ağıldere). İstanbul: Multilingual Yayınları (s. 121-132).
- Şeref, İ. (2013). *Nazan Bekiroğlu'nun Kurmaca Eserlerinde Metinlerarası İlişkiler*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Uzunkaya, U. (2011). Orhan Veli'nin Kitabe-i Seng-i Mezar'larında Metinlerarası İlişkiler. *Uluslararası Sosyal ve Ekonomik Bilimler Dergisi*, 1(2), 31-34.
- Yılmaz, B. H. (2013). *Masalların Dönüşü, Masalların Dönüşümü: Çağdaş Türk Edebiyatında Grimm Masallarının Metinlerarası Kullanımları (Murathan Mungan Örneği)*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Eskişehir.